

PORADNIK JĘZYKOWY

dla rodziców

pase
łączy nas jakość

Bez znajomości języków obcych człowiek czuje się gorzej niż bez paszportu.

Antoni Czechow

Jak pomóc dziecku w nauce języka obcego?

Badania naukowe sugerują, że wcześniej rozpoczęta nauka języka obcego to nie tylko szansa na opanowanie poprawnej wymowy i uzyskanie wysokiego stopnia biegłości językowej, ale również cały szereg korzyści dla ogólnego rozwoju intelektualnego malucha. Dzieci, które posługują się więcej niż jednym językiem zwykle są bardziej przebojowe, lepiej radzą sobie w szkole.

Postawa rodzica wobec nauki języków obcych ma kluczowe znaczenie dla sukcesu dziecka, a umiejętności zdobyte w dzieciństwie procentują przez całe życie. Tak więc, nawet jeśli sam nie znasz dobrze języka, możesz wspierać i zachęcać swoje dziecko do nauki. A oto kilka wskazówek, jak robić to skutecznie!

Nie odkładaj nauki na później

Wczesny kontakt z językiem obcym, którego dziecko ma nauczyć się w przyszłości jest nie do przecenienia. Dwu-trzyletnie dzieci nie tylko intensywnie uczą się języka ojczystego, ale także bardzo dobrze rozpoznają dźwięki innych języków. Im wcześniej zapewnimy maluchowi kontakt z językiem obcym, z tym większą łatwością opanuje jego fonetykę. Na tym etapie może być to wspólne słuchanie piosenek w tym języku, oglądanie programów dla dzieci i powtarzanie z rodzicem wybranych słówek. Ważne jest jednak, by nie zostawiać dziecka samego przed telewizorem. Jeśli chcesz efektów, musisz poświęcić dziecku czas – rozmawiać z nim i komentować rozwój akcji itp. Podobnie, jeśli korzystasz z programów komputerowych do nauki języka, dziecko nie powinno siedzieć samo przed komputerem. Towarzysz dziecku, bo wspólna zabawa daje więcej radości oraz lepsze efekty.

Rozbudź zainteresowanie

Pokaż dziecku mapę świata i opowiedz, gdzie można porozumieć się w danym języku obcym. Poszukaj wydarzeń kulturalnych związanych z obszarem kulturowym danego języka i zainteresuj nimi swoją pociechę. Sprawdź ofertę kulturalną ambasad lub dobrych szkół językowych, które czasami oferują otwarte warsztaty dla dzieci. Jeśli masz obcojęzycznych znajomych, zapewnij dziecku możliwość spotkań z takimi ludźmi, aby rozbudzić jego ciekawość i uzmysłowić mu, że poza językiem ojczystym istnieją także inne formy porozumiewania się.

Zapytaj też nauczyciela o strony internetowe dla dzieci uczących się angielskiego, z których Twoje dziecko mogłoby korzystać w domu. Jeśli nauczyciel nie jest bardzo pomocny, poszukaj takich stron wspólnie z dzieckiem. Warto odwiedzić strony: www.eslgamesplus.com; www.english-4kids.com/games.html; www.cambridgeenglish.org/learning-english/games-social/; www.learnenglishkids.britishcouncil.org oraz www.farfaria.com.

Zadbaj o materiały do nauki

Poszukaj książek, filmów i piosenek w języku obcym. Ważne jednak, by materiały te były odpowiednio dobrane i odpowiadały poziomowi umiejętności oraz zainteresowaniom dziecka. Dobre wydawnictwa edukacyjne mają zwykle w swej ofercie tego rodzaju publikacje i literatura obcojęzyczna specjalnie opracowana dla dzieci w różnym wieku i na różnych poziomach zaawansowania jest dostępna w księgarniach językowych. W Internecie znajdziesz też wiele interaktywnych książeczek z opcją 'audio' – często udostępnianych bezpłatnie (np. www.raz-kids.com). Czasami doskonale sprawdzają się bajki znane dzieciom w języku polskim – np. Świnka Peppa, czyli Peppa Pig lub Mysia, czyli Maisy w oryginalnej wersji językowej. Wiele wpadających w ucho piosenek z animacjami znajdziesz na stronie www.supersimplelearning.com.

Czytaj z dzieckiem

A także zachęcaj je do samodzielnego czytania w języku obcym, jeśli potrafi już czytać. Każda przeczytana książeczka wzbogaca słownictwo i pozwala zapamiętywać pisownię. Dobre szkoły językowe prowadzą biblioteczki dla swoich słuchaczy i warto regularnie z nich korzystać.

Rozmawiaj z dzieckiem w języku obcym

Jeśli dobrze znasz język, warto czasami rozmawiać z dzieckiem i traktować to jako zabawę lub swego rodzaju rytuał – na przykład w określonych sytuacjach używać znanych dziecku fraz i zwrotów, np. *'See you later, alligator. In a while crocodile,' 'Yummy, yummy in my tummy'* albo nazywać znajdujące się w otoczeniu dziecka przedmioty. Formalne lekcje z mamą w domu raczej się nie sprawdzą, ale zabawa z językiem na pewno tak!

Zadbaj o systematyczność nauki

Jeśli Twoje dziecko uczy się już języka w szkole, pomóż mu wygospodarować czas na naukę. Opanowanie języka obcego przypomina grę na instrumencie – aby zdobyć umiejętności językowe potrzeba systematycznej pracy. Jeśli zapiszesz dziecko na kurs językowy, zachęcaj je do wytrwałości i pomóż mu przetrwać chwile zniechęcenia, które raczej na pewno się

pojawiają. Warto pamiętać, że nauka języka obcego poza naturalnym środowiskiem językowym wymaga wielu godzin systematycznych ćwiczeń - eksperci oceniają, że aby osiągnąć poziom B2 (egzamin Cambridge First), potrzeba minimum 600 godzin pracy.

Naucz mnie...

To zabawa, którą szczególnie polecamy rodzicom. Poproś swoje dziecko, żeby 'uczyło cię' nowych wyrażen w języku obcym, których samo nauczyło się na lekcji w szkole. Pozwól dziecku objaśnić ich znaczenie i skorygować twoją niepoprawną wymowę. Mówi się, że o opanowaniu danego zagadnienia najlepiej świadczy to, że potrafimy przekazać wiedzę komuś innemu. Poza tym dziecko w roli nauczyciela czuje się ważne i potrzebne, a wtedy nauka nabiera większego sensu i daje mu ogromną satysfakcję. A jeśli nie znasz języka, naprawdę ucz się wspólnie z dzieckiem – odrobina rywalizacji może dobrze wpłynąć na motywację do nauki.

Rodzinne rozgrywki

Gry takie jak np. Dobble, które rozwijają spostrzegawczość mogą być z powodzeniem wykorzystywane do nauki i utrwalania słownictwa. Dla młodszych dzieci, które znają już nazwy różnych zwierząt doskonale nadaje się prostsza wersja tej gry z mniejszą liczbą elementów. W przypadku starszych pociech polecamy wersję standardową – przed rozpoczęciem gry wystarczy powtórzyć nazwy poszczególnych elementów przedstawionych na kartach. Maluchy, które potrafią policzyć po angielsku do 10 będą dobrze się bawić grając w Chińczyka, zaś dzieciom bardziej zaawansowanym można zaproponować wspólną grę w Scrabble. Oprócz oczywistych korzyści językowych taka zabawa bardzo integruje rodzinę.

Okazuj zainteresowanie i doceniaj

Dzieci mogą się irytować, gdy odpytujemy je ze znajomości słówek lub wytykamy im brak wiedzy, ale zazwyczaj chętnie dzielą się tym, co im na lekcji najlepiej wyszło i co było najciekawsze. Pamiętaj, że każdy sukces językowy Twojej pociechy zasługuje na uznanie. Duma rodzica dodaje dziecku skrzydeł i motywuje do dalszej nauki.

Stawiaj wyzwania

Zachęć dziecko, by przygotowało się do uznanego egzaminu na odpowiednim dla niego poziomie, bo wytyczasz wtedy jasno określony cel. Najpopularniejsze egzaminy dla dzieci to Cambridge YLE oraz PTE Young Learners. Na stronach poświęconych egzaminom znajdziesz zwykle wiele ćwiczeń ułatwiających przygotowanie się do nich. Nawet, jeśli dziecko nie przystąpi do prawdziwego egzaminu, warto spróbować sił w przykładowych testach.

Nie krytykuj

Rodzice czują się często w obowiązku korygowania swoich pociech. Nie przesadzaj w poprawianiu błędów, gdyż możesz spowodować u dziecka wycofanie. Lepiej pozostaw tę rolę nauczycielowi.

Miej realistyczne oczekiwania

Od oglądania bajek i śpiewania piosenek po angielsku dziecko nie zacznie nagle mówić w danym języku, a na efekty kursu językowego też trzeba poczekać. Musisz więc uzbroić się w cierpliwość – dziecko zaczyna zwykle 'otwierać się' i przejawiać większą inicjatywę w postugiwaniu się językiem obcym około 9-10 roku życia.

Zaplanuj wakacje z językiem

Wyślij dziecko na wakacyjny obóz językowy. Wiele firm z branży turystycznej posiada w swej ofercie takie propozycje. Jeśli dziecko jest starsze, być może warto wysłać je na wakacyjny kurs za granicą. Jeśli wyjeżdżacie całą rodziną za granicę, zachęcaj dziecko do zabawy z rówieśnikami z innych krajów. Zagraniczny wyjazd doskonale uświadamia dziecku sens uczenia się języków obcych, bo wówczas widzi, że ludzie komunikują się nie tylko po polsku.

Korepetycje czy szkoła językowa?

Kluczem do sukcesu w nauce języków obcych jest systematyczność i regularny kontakt z językiem, zaś eksperci oceniają, że na satysfakcjonujące rezultaty możemy liczyć przy minimum 4 lekcjach tygodniowo. Znaczny odsetek rodziców decyduje się w tej sytuacji na dodatkowe zajęcia – w formie korepetycji lub kursu w szkole językowej. O ile bez wątplenia zdarzają się bardzo solidni korepetytorzy, dobra szkoła językowa daje zwykle znacznie lepszą gwarancję, że nauka będzie przebiegać zgodnie z przemyślanym programem nauczania i przyniesie spodziewane efekty.

Dobra szkoła językowa, czyli jaka?

Prawdziwą umiejętnością jest wybór nie najdroższej czy najbardziej reklamowanej szkoły, ale takiej, która spełnia twarde kryteria organizacji nauczania i najlepiej trafia w potrzeby uczniów. Dokonując wyboru szkoły językowej dla dziecka warto zwrócić uwagę na kilka czynników:

✓ Referencje szkoły oraz jej doświadczenie w zakresie pracy z dziećmi

Zorientuj się, od jak dawna szkoła istnieje na rynku, od kiedy prowadzi kursy dla dzieci i jak wygląda jej oferta skierowana do młodych słuchaczy. Dobra szkoła przez lata buduje swój *know-how* na własnych doświadczeniach i na pewno warto korzystać z usług sprawdzonych placówek.

✓ Nauczyciele

O sukcesie przedsięwzięcia stanowi w dużej mierze osobowość lektora oraz połączenie wiedzy językowej z gruntownym przygotowaniem metodycznym i pedagogicznym. Szkoła powinna więc starannie dobierać kadrę i zatrudniać nauczycieli posiadających odpowiednie kwalifikacje oraz pasję do pracy z dziećmi. Powinna także dawać klientom możliwość wzięcia udziału w lekcji próbnej, w czasie której dziecko może poznać lektora, a rodzice mogą przekonać się, czy ich pociecha będzie chętnie uczestniczyć w zajęciach.

✓ Pomysł na zainteresowanie dziecka nauką

Dobra szkoła językowa potrafi wpływać na motywację dziecka. Powinna być miejscem, które da się lubić - nie tylko ze względu na naukę języka, ale także przyjazną atmosferę, ofertę dodatkowych atrakcji takich jak konkursy, warsztaty, przedstawienia, projekty itp. Bardzo dobre efekty dają wszelkie dodatkowe formy kontaktu z językiem, jeśli więc szkoła potrafi skutecznie zachęcić dzieci do samodzielnej pracy, np. do czytania książeczek w języku obcym, przygotowania prezentacji i projektów, to bardzo dobrze o niej świadczy. Natomiast zasypywanie dziecka górami kserówek z ćwiczeniami do wykonania w ramach pracy domowej niekoniecznie przełoży się na dobre efekty. Badania pokazują, że mechanicznie wykonywana lub zbyt obciążająca praca domowa w bardzo niewielkim stopniu przekłada się na przyrost umiejętności. Może natomiast prowadzić u dzieci do zniechęcenia. Dziecko powinno nabywać nowe umiejętności przede wszystkim w klasie i odpowiedzialność za efekty nauki nie powinna spoczywać na rodzicach i pracy domowej.

✓ Metody pracy z dziećmi

Najnowsze odkrycia w dziedzinie neurodydaktyki potwierdzają, że mózg 'nie uczy' się w stresie, a najtrwalsze efekty uzyskiwane są wówczas, gdy uczniowie są zmotywowani i otwarci na zdobywanie nowych umiejętności. Ważne jest więc, aby szkoła tworzyła przyjazne dzieciom środowisko, bogate w różnorodne bodźce, i stosowała takie metody pracy, które sprawiają, że nauka języka obcego będzie dla nich ciekawym, pozytywnym i inspirującym doświadczeniem.

Język obcy jest nie tylko zbiorem słów, lecz przede wszystkim umiejętnością, a jego istotą jest zdolność komunikowania się z innymi ludźmi. Stąd też, aby dzieci nauczyły się mówić w języku obcym, niezbędne jest, by mogły na zajęciach ćwiczyć tę umiejętność. Szkoła powinna więc stwarzać jak najwięcej okazji do aktywnego posługiwania się językiem obcym i kłaść nacisk na autentyczną komunikację oraz rozwijanie praktycznych umiejętności. Ośmiolatek nie musi uczyć się długich list zupełnie nieprzystających do jego rzeczywistości słówek, ale powinien umieć przedstawić się, opowiedzieć o swojej rodzinie, kupić ulubione lody czy w razie potrzeby poprosić o pomoc.

W pracy z dziećmi niezwykle ważne jest również systematyczne utrwalanie zdobywanych umiejętności. Szkoła powinna dbać o to, by na każdych zajęciach wracać do wcześniej poznanych zagadnień, a zarazem o to by powtórki odbywały się w atrakcyjnej dla dzieci formie (np. scenek sytuacyjnych, gier, piosenek i zabaw językowych). Mamy więc prawo oczekiwać od szkoły pewnej dozy kreatywności, a lekcje języka obcego zdecydowanie nie powinny polegać na monotonnym wykonywaniu kolejnych zadań z książki i zeszytu ćwiczeń.

✓ Liczebność grup

W małej grupie twoje dziecko ma szansę otrzymać od lektora tyle uwagi, ile potrzebuje i może aktywniej uczestniczyć w pracy na lekcji. Optymalna wielkość grupy to 6-8 osób, co zapewnia dobrą dynamikę zajęć i gwarantuje, że każde z dzieci będzie brać w nich czynny udział.

✓ Dobór grup

W procesie doboru dzieci do grup należy uwzględnić dwa aspekty: poziom zaawansowania i wiek. Poziom znajomości języka dzieci w tym samym wieku może się znacznie różnić, z kolei dzieci powinny uczyć się w grupach rówieśniczych, gdyż mają wtedy podobne zainteresowania i możliwości intelektualne. Zaufanie budzi szkoła, w której uczniowie przydzielani są do grup w oparciu o badanie umiejętności językowych dzieci. Dziecko powinno odbyć rozmowę z metodykiem, który oceni

poziom jego umiejętności, a także dojrzałość szkolną. Starsze dzieci powinny również napisać test.

Doświadczenie pokazuje też, że lepsze efekty uzyskiwane są z reguły w grupach złożonych z dzieci nie uczęszczających do jednej klasy. Łatwiej wówczas o utrzymanie dyscypliny, a samo wyjście na pozalekcyjne zajęcia językowe jest dla dziecka swego rodzaju wydarzeniem, dzięki czemu bardziej 'nastawia się' na uczenie się i więcej zapamiętuje z zajęć

✓ Program nauczania

Profesjonalne szkoły opracowują własne programy kursów, które zawierają nowatorskie rozwiązania metodyczne. Programy te powinny być dostępne do wglądu dla rodziców i warto się z nimi zapoznać.

✓ Materiały dydaktyczne

Dobra szkoła językowa nie ogranicza się do realizacji podręcznika kursowego. Oferuje dostęp do czasopism, ciekawych książek oraz materiałów multimedialnych, dzięki którym uczniowie mogą wzbogacać swoją wiedzę, rozwijać zainteresowania i uczyć się przez zabawę – co jest szczególnie ważne w przypadku dzieci.

✓ Infrastruktura i sale lekcyjne

Salę powinny być przestronne, bezpieczne i dopasowane do wieku i potrzeb dzieci – aby zapewniać im możliwość ruchu, który jest ich naturalną potrzebą. Dobra szkoła powinna także posiadać sprzęt multimedialny i umiejętnie korzystać z nowoczesnych technologii, które uatrakcyjnają zajęcia, nie mogą jednak zastąpić naturalnej komunikacji i kontaktu z nauczycielem oraz innymi uczniami.

✓ Współpraca szkoły z rodzicami

Dobra szkoła nie boi się kontaktów z rodzicami swoich uczniów. Wręcz przeciwnie - zachęca ich do współpracy i monitorowania postępów dzieci, a także do współdziałania w momencie pojawienia się ewentualnych trudności. Rodzice powinni być systematycznie informowani o postępach i nieobecnościach dziecka. W solidnej szkole możesz oczekiwać raportów semestralnych, spotkań z rodzicami, dni otwartych lub możliwości bezpośredniego kontaktu z nauczycielem prowadzącym oraz metodykiem szkoły.

✓ Przewidywane efekty

Dobra szkoła językowa posiada ustandaryzowany system poziomów i jasno definiuje umiejętności, które uczeń powinien opanować w trakcie kursu na danym poziomie. Powinna także posiadać narzędzia oceny postępów – na przykład w formie ustnego (w przypadku młodszych dzieci) lub pisemnego egzaminu końcowego. Uczniowie takiej szkoły czują progres i osiągają zamierzone cele.

✓ Nadzór metodyczny nad kursem

Czujne oko metodyka jest niezbędnym warunkiem zapewnienia wysokiej jakości w szkole językowej. Metodyk sprawuje nadzór nad pracą nauczycieli i powinien udzielić Ci informacji w zakresie każdej kwestii dotyczącej kursu, w którym uczestniczy Twoje dziecko.

✓ Rekomendacje i akredytacje

Dobra szkoła językowa może pochwalić się przynajmniej kilkuletnim doświadczeniem oraz akredytacją lub znakiem jakości PASE. Stowarzyszenie PASE jest jedyną na polskim rynku instytucją nadzorującą standardy jakości i przyznającą znak jakości szkołom językowym. Certyfikat PASE oznacza, że dana szkoła z pozytywnym wynikiem przeszła wnikliwą inspekcję obejmującą wszystkie aspekty jej funkcjonowania i spełnia wszystkie wymogi PASE. Akredytacja Kuratorium Oświaty przyznawana jest jedynie w zakresie kursów dla dorosłych.

Sprawdź, jakie szkoły rekomenduje Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Jakości w Nauczaniu Języków Obcych PASE.

Dowiedz się więcej na www.pase.pl

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Jakości w Nauczaniu Języków Obcych PASE jest pozarządową organizacją non-profit, której celem jest podnoszenie jakości w nauczaniu języków obcych w Polsce oraz dzielenie się doświadczeniem poprzez szkolenia i konferencje o zasięgu międzynarodowym. Stowarzyszenie nieustannie się rozwija i dba o rozwój sektora edukacji językowej, o czym świadczą prowadzone kampanie społeczne, takie jak „Język to podstawa. Ucz się języków” czy „Nie dla VAT”. Jakość w nauczaniu stanowi dla Stowarzyszenia największą wartość, dlatego w 1993 roku został utworzony system akredytacji i inspekcji, dzięki któremu instytucje, które pomyślnie przejdą inspekcje, otrzymują certyfikat jakości PASE. Więcej informacji o aktualnych działaniach Stowarzyszenia znajduje się na stronie www.pase.pl.